

PŘEDMLUVA

Za čtyři a půl hodiny letu se ze střední Evropy přeneseme na „ostrov věčného jara“. Mnoho významných osobnosti strávilo na Madeiře letní nebo zimní sezónu nebo se zde snažilo dolécti po těžké nemoci – od císařovny Elizabeth rakouské, půvabné Sisi, přes dramatika George Bernarda Shawa až po Winstona Churchilla, který na Madeiře maloval. Zelená a bujná příroda Madeiry fascinuje již od jejího objevení v 15. století. Rybáři, sedláci, obchodníci a umělci. Tak, jak ji poznali první turisté na začátku 19. století, ale Madeira dříve nevypadala. Každá generace osadníků pěstovala něco nového, zřizovala pole a zahrady, kopala ve strmých stráních terasy a zavlažovací kanály. Během pěti set let ustoupily vavřínové lesy banánovým plantážím, zahradám s hortenziemi a parkům pod stínem palem. Dnes jsou zbývající plochy původního lesa přírodní rezervaci, stejně jako část pobřežních vod, ve kterých žije kriticky ohrožený druh tuleně středomořského (*Monachus monachus*).

Díky vulkanické půdě a zvláštnímu klimatu je Madeira takřka zaplavena květy. Návštěvníci, kteří touží po nepřetržitých slunečních paprscích, jsou ale na špatném místě. Nad příkrými útesy se skoro vždy stáhnou mraky a nezřídka prší. Děšť je silný a trvá dlouho. K vybavení každého návštěvníka ostrova neodmyslitelně patří oblečení do deště a pevné boty. Nemusíte putovat po horách, a stejně se vám budou hodit. Na procházkách

podél zavlažovacích kanálů – tzv. *levad* – nebo ve strmých uličkách Funchalu budete potřebovat kvalitní oporu.

To, že je Madeira ideálním místem na koupání, je jedna z největších fám – pobřeží je příkré a skalnaté, v zátokách zase ztěžují cestu do moře velké kameny. Náhradu nabízejí hotelové bazény, uměle vybudované bazény na pobřeží a malý sousední ostrov Porto Santo. Porto Santo je úplným opakem Madeiry – je rovinatý, suchý a vybavený písečnou pláží, která je zárukou nádherného koupání v oceánu.

Nefalšovanou, venkovskou idylu již na Madeiře nenajdete: ostrov sice za svou mateřskou zemí Portugalskem dlouhou dobu pokulhával, ale nyní je všechno jinak. Radikální modernizace s sebou nepřinesla jen pozitiva, ale i hluk ze stavby, zácpý a prach. Po roce 2008 by už mělo být vše v pořádku. Už dnes mohou turisté, jak vtipkují domorodci, projet ostrov křížem krážem, aniž by spatřili paprsek denního světla. Ten, kdo chce ostrov pořádně poznat, by se měl raději držet starých, klikatých silnic.

Co tedy vytváří kouzlo tohoto ostrova? Jeho bujná příroda, příkré hory korunované skalnatými vrcholy, drsný šarm obyvatel, klenoty manuelské architektury, krásá květů. Madeira je rájem pro ty, kteří se rádi toulají přírodou – podél levad nebo na strmých stezkách, v pralesích nebo na holých skalách. Ten, kdo hledá klid a odpočinek, nalezne své útočiště v jednom z mnoha kouzelných hotelů Quintas. Ten, kdo má rád venkovskou, rádně okořeněnou kuchyni, se

může dosyta najít ryb a masa. Náš cestovní průvodce vám chce se svými podrobnými radami pomoci poznat tento ostrov. Tipy na cestování autem usnadní jízdu po obou dvou ostrovech, tipy na ubytování pomohou při hledání volného pokoje. Pro milovníky aktivní dovolené je zde široká nabídka volnočasových

aktivit. Nesmíme zapomenout ani na turistiku. Detailně popsané trasy doplněné ilustrovanými mapami vás zavedou na nebezpečné stezky, ale i na malé procházky půvabnou krajinou. *Bem vindo a Madeira – Vítejte na Madeiře!*

– Daniela Schetar a Friedrich Köthe

OBSAH

Předmluva	7	Dějiny	78
Praktické tipy od A do Z	13	Hospodářství	82
Bezpečnost	14	Turismus	84
Celní předpisy	14	Obyvatelstvo	84
Cesta autem	14	Společnost	88
Časový posun	19	Náboženství	88
Dokumenty	20	Umělecké řemeslo	91
Elektřina	20	Hudba	92
Informace	20	Literatura	93
Jídlo a pití	22	Výtvarné umění	93
Kdy jet na Madeiru?	27	Architektura	94
Noční život	29	Funchal a okolí	99
Nouzové případy	29	Přehled	100
Noviny a časopisy	31	Památky	101
Otevírací doby	31	Praktické tipy	119
Peníze	31	Výlety z Funchalu	128
Pěší turistika	33	Jihozápad	143
Pojištění	35	Přehled: jižní pobřeží	
Pošta	36	mezi Funchalem a Calhetou	144
Příjezd	37	Câmara de Lobos	145
Řeč	41	Ribeira Brava	153
Sport a jiné aktivity	42	Lugar de Baixo	156
Svátky a slavnosti	49	Ponta do Sol	157
Telefonování	50	Madalena do Mar	160
Ubytování	53	Calheta	162
Velvyslanectví a konzuláty	55	Estreito de Calheta	164
Z jednoho konce ostrova na druhý	55	Přehled: pobřeží mezi Calhetou	
Zavazadla a vybavení	56	a Porto Moniz	165
Zdravotní péče	57	Jardim do Mar	165
Krajina a příroda	61	Prazeres	166
Geografie	62	Paúl do Mar	170
Flóra a fauna	67	Ponta do Pargo	170
Ochrana přírody	73	Achadas da Cruz	171

Turistická oblast v západním vnitrozemí	172	Machico	227
Náhorní plošina Paúl da Serra	173	Caniçal	233
		Ponta de São Lourenço	238
		Centrální pohoří na východě	241
Severní pobřeží	183		
Přehled	184	Porto Santo	257
São Vicente	185	Přehled	258
Seixal	188	Historie	258
Ribeira da Janela	189	Vila Baleira	261
Porto Moniz	190	Praia Dourada	266
Ponta Delgada	195	Pico de Ana Ferreira	267
Boaventura a Arco de São Jorge	198	Boqueirão de Cima	268
São Jorge	199	Serra de Dentro a Serra de Fora	268
Santana	200	Camacha	270
Faial	208	Pico do Castelo	270
São Roque do Faial	209		
Porto da Cruz	209	Přílohy	273
		Malý slovníček	274
		Rejstřík	279
Jihovýchodní pobřeží	215	Autoři	286
Přehled: Jihovýchodní pobřeží	216	Seznam map	287
Caniço	216		
Santa Cruz	225		

Exkurzy

Víno Madeira a jeho vznik na lodi	23
Potápění v Atlantiku	45
Dračinec – pravý madeirský říše rostlin	69
Eukalyptus a následky	71
Jindřich Mořeplavec – mudrc se Sagres	79
Závislí vazalové a bohatí leníci – tradiční využití půdy	85
Prominenti – významní návštěvníci Madeiry	87
Dopravní prostředek à la Madeira – od saní tažených voly po magnetickou dráhu	89
Madeirská společnost v obrazech – fotograf Vicente Gomes da Silva	95
Azulejos – malé modré kameny	97
Tvrď a málo výnosný – rybolov v madeirských vodách	147
Záhada kolem tajuplné dvojice	161
Konečně hotovo – letiště „Madeira Airport“	227
Legenda z Machica – tragická láska	233

Turistické trasy

Trasa č. 1: Z Monte do Camachy přes zahrádky Funchalu	135
Trasa č. 2: Z Prazeres podél Levada Nova do Raposeira	167
Trasa č. 3: Z Prazeres do Paúl do Mar	169
Trasa č. 4: K soše Cristo Rei	176
Trasa č. 5: Z Cristo Rei do Cascalho – dobrodružství vysoko nad jižním pobřežím	177
Trasa č. 6: Ribeira Grande – v údolí velké řeky	179
Trasa č. 7: Z lesovny Rabaçal k vodopádu Risco	181
Trasa č. 8: Z lesovny Rabaçal k Levadě das 25 Fontes	182
Trasa č. 9: V údolí Ribeira da Janela – pohádková rokle na konci tunelu	192
Trasa č. 10: Do Caldeirão Verde – zelené tajemství Madeiry	204
Trasa č. 11: Z Achada do Teixeira do Pico Ruivo	207
Trasa č. 12: Z Assomady do Camachy – výstup k baště košíkářů	223
Trasa č. 13: K Boca do Risco – dobrodružství na nebezpečné stezce	236
Trasa č. 14: Ponta de São Lourenço – mlčenlivé útesy v Atlantiku	240
Trasa č. 15: Na Pico de Arieiro a Pico Ruivo	245
Trasa č. 16: Z Ribeiro Frio k vyhlídce Balcões	249
Trasa č. 17: Z Ribeiro Frio do Portely – prales kolem chladné Nevady	250
Trasa č. 18: Z Funchalu přes hory na severní pobřeží – cesta celým ostrovem	253